

ЗАТВЕРДЖЕНО:

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітній ступінь – магістр

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Виникнення та розвиток фінансів.
2. Фінанси як економічна категорія.
3. Призначення, функції та ознаки фінансів.
4. Фонди фінансових ресурсів.
5. Фінансові ресурси підприємств, громадян та інших суб'єктів економічної діяльності.
6. Роль фінансів на макро- та мікрорівні.
7. Економічний зміст і структура фінансової системи.
8. Правова та організаційна основа фінансової системи.
9. Органи управління фінансами та їх функції.
10. Ознаки структуризації фінансової системи.
11. Види фінансових систем.
12. Державні фінанси; фінанси підприємств і організацій; фінанси домогосподарств; страхові та резервні фонди; фінансовий ринок; міжнародні фінанси.
13. Форми і методи створення, розподілу і використання фінансових ресурсів.
14. Предмет та зміст фінансової науки.
15. Мета, задачі та функції фінансової науки.
16. Форми та методи створення та використання фондів фінансових ресурсів для задоволення загальнодержавних потреб.
17. Фінансова наука як складова соціально-економічних наук. Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки.
18. Фінансова політика держави.
19. Заходи, методи, форми організації та використання фінансів для забезпечення економічного і соціального розвитку суспільства.
20. Основна мета та завдання фінансової політики.
21. Фактори, що визначають фінансову політику уряду.
22. Сучасна бюджетно-податкова політика.

23. Система мобілізації фінансових ресурсів та її використання для задоволення різноманітних потреб держави, підприємницьких структур і населення.
24. Правова основа та напрями реалізації фінансової політики.
25. Внутрішня та зовнішня фінансова політика.
26. Принципи фінансової політики, форми і методи її реалізації.
27. Поняття фінансової безпеки держави, критерії її визначення.
28. Форми і методи фінансового механізму.
29. Складові фінансового механізму.
30. Фінансове планування й прогнозування, фінансові показники, нормативи, ліміти й резерви, стимули й санкції, система управління фінансами.
31. Фінансові інструменти: штрафи, пільги, фінансові нормативи, ліміти й резерви. Фінансове регулювання та фінансове забезпечення.
32. Необхідність та сутність фінансового планування.
33. Основна мета та функції фінансового планування. Методи фінансового планування. Види фінансових планів.
34. Організація фінансового планування.
35. Принципи фінансового планування та прогнозування.
36. Необхідність та зміст фінансових балансів в економічній системі держави.
37. Державні фінанси як складова частина фінансової системи держави.
38. Призначення державних фінансів.
39. Методи і форми мобілізації фінансових ресурсів у розпорядження держави.
40. Складові державних фінансів: державний бюджет, централізовані фонди соціального страхування, фінанси підприємств і організацій державної форми власності, державний кредит, державні страхові та резервні фонди.
41. Економічна сутність, призначення та ознаки бюджету.
42. Бюджетний устрій та типи бюджетних систем.
43. Структура та принципи побудови бюджетної системи України.
44. Правова основа бюджетної системи.
45. Бюджетний процес та бюджетна класифікація.
46. Дефіцит бюджету.
47. Місцеві фінанси як важлива ланка фінансової системи держави.
48. Форми мобілізації доходів і здійснення витрат місцевими органами самоврядування.
49. Економічна сутність, ознаки та функції податків.
50. Класифікація податків: державні та місцеві; прямі та непрямі податки, податки з юридичних та фізичних осіб.
51. Механізм нарахування та сплати податку на додану вартість, акцизного податку, податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб, екологічного податку, місцевих податків і зборів.
52. Зміст та призначення податкової політики.

53. Фінанси підприємств як самостійна й особлива сфера функціонування фінансів.
54. Специфіка організації та принципи реалізації фінансів підприємств.
55. Сутність і зміст фінансів підприємств.
56. Доходи та витрати підприємств. Фінансовий результат.
57. Страхування як специфічна ланка фінансової системи.
58. Страхові фонди, страховики, страхувальники, об'єкт страхування, страховий ризик, страховий випадок, страхова сума, страхове відшкодування, страховий платіж, страховий тариф.
59. Фінансові аспекти соціального страхування.
60. Сутність та форми державного кредиту.
61. Державний борг та його економічно обґрунтуванні межі.
62. Форми державного кредиту.
63. Ефективність використання державних запозичень.
64. Поняття: конверсія, консолідація, уніфікація, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочення погашення і анулювання позики.
65. Державний борг України та механізм його обслуговування. Боргова політика уряду та сучасні методи реструктуризації державної заборгованості.
66. Фінансовий ринок як обслуговуюча ланка фінансової системи держави. Принципи та функції фінансового ринку.
67. Структура фінансового ринку.
68. Необхідність, призначення, внутрішня структура складових фінансового ринку.
69. Валютний ринок; ринок кредитів; ринок цінних паперів; ринок фінансових послуг. Інструменти та операції на фінансовому ринку.
70. Товарне виробництво як об'єктивна умова виникнення грошей.
71. Розвиток засобів виробництва, спеціалізація та кооперація праці як об'єктивні умови виникнення товарообміну.
72. Поняття товару-еквіваленту. Якості, які повинен мати товар-еквівалент.
73. Еволюція грошового обігу на території України. Масштаб грошової одиниці.
74. Номінальна та реальна вартість грошової одиниці, сеньйораж. Повноцінні та неповноцінні гроші.
75. Виникнення паперових грошей.
76. Причини витіснення з грошового обігу повноцінних грошей паперовими.
77. Сутність і функції грошей.
78. Вартість грошей.
79. Купівельна спроможність грошей та рівень цін.
80. Гроші як засіб обігу.
81. Гроші як засіб накопичення.
82. Гроші як засіб платежу та виникнення кредитних грошей.
83. Закони грошового обігу.

84. Теоретичні засади та сутність грошово-кредитної політики. Цілі грошовокредитної політики та їх ієрархія.
85. Походження кредиту.
86. Загальні передумови та економічні чинники, що обумовлюють необхідність кредиту.
87. Економічна природа кредиту.
88. Сутність та структура кредиту.
89. Теоретичні концепції кредиту.
90. Натуралістична та капіталотворча теорії кредиту.
91. Теорії банківського кредиту.
92. Стадії та закономірності руху кредиту.
93. Принципи кредитування.
94. Основні ознаки кредитних відносин.
95. Основні функції кредиту та роль кредиту у ринковій економіці.
96. Економічні межі кредиту.
97. Позичковий процент.
98. Кредит у ринковій економіці.
99. Сутність та механізм функціонування грошово-кредитної системи.
100. Закономірності еволюції грошових систем.
101. Процес формування грошово-кредитної системи у зарубіжних країнах.
102. Призначення та структура грошово-кредитної системи.
103. Види грошових систем та їх еволюція.
104. Елементи грошової системи.
105. Структура кредитних систем у зарубіжних країнах.
106. Сучасні тенденції розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн в умовах глобалізації світогосподарських зв'язків.
107. Об'єктивна необхідність фінансового ринку, його сутність і значення.
108. Структура та функції фінансового ринку.
109. Класифікація фінансових ринків.
110. Фінансові інструменти, що забезпечують перерозподіл фінансових ресурсів серед учасників ринку.
111. Характеристика фінансових інструментів та механізм їх оцінки.
112. Поняття цінних паперів.
113. Види цінних паперів, специфічні особливості окремих видів цінних паперів.
114. Емітенти окремих видів цінних паперів.
115. Цінні папери, що перебувають в обігу в Україні. Облігації - інструмент позики.
116. Види облігацій, корпоративні та державні облігації.
117. Облігації зовнішніх та внутрішніх позик, муніципальні облігації. Визначення та види акцій.
118. Характеристика простих та привілейованих акцій.
119. Вартість акції та оцінка акціонерного капіталу.
120. Акціонерні товариства – емітенти акцій, відкрита підписка на акції. Інновації на ринку фінансових інструментів.

121. Визначення та суть строкових угод. Історія виникнення та розвитку ринку строкових угод.
122. Види строкових угод.
123. Визначення та види ф'ючерсів.
124. Механізм укладання ф'ючерських угод.
125. Роль клірингових палат в торгівлі ф'ючерсами.
126. Основні принципи ціноутворення у ф'ючерських та форвардних контрактах.
127. Визначення та види процентних ставок.
128. Структура ринкових процентних ставок.
129. Визначення процентної ставки з врахуванням інфляції та ризику неповернення.
130. Поняття та основні види ризиків.
131. Кількісна оцінка ризику. Основні види фінансових ризиків.
132. Сутність фінансових посередників та їх функції.
133. Класифікація фінансових посередників.
134. Суб'єкти банківської системи.
135. Небанківські фінансово-кредитні інститути.
136. Контрактні фінансові інститути.
137. Посередники депозитарноклірингової системи.
138. Основні функції та операції комерційного банку.
139. Формування ресурсної бази комерційного банку.
140. Активи комерційного банку.
141. Структура доходів та витрат банківської установи.
142. Основні показники діяльності банку.
143. Державне регулювання банківської діяльності.
144. Сутність та значення фондового ринку, його структура та основні функції.
145. Класифікація фондових ринків.
146. Основи функціонування біржового фондового ринку.
147. Умови обігу цінних паперів на фондовій біржі.
148. Позабіржовий фондовий ринок, його призначення та основи організації.
149. Сутність і значення, основи організації і структура кредитного ринку.
150. Функції кредитного ринку.
151. Державний кредит, його форми та види. Банківське кредитування.
152. Системи рейтингу кредитів та позичальників.
153. Вартість кредитних інструментів.
154. Комерційне кредитування.
155. Державне регулювання кредитного ринку.
156. Основи функціонування валютного ринку.
157. Учасники валютного ринку.
158. Види операцій з валютою.
159. Міжнародні фінансові центри по торгівлі валютою.
160. Особливості формування та розвитку валютного ринку в Україні.

161. Валютне регулювання та валютний контроль.
162. Здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку.
163. Валютний ділінг в банках.
164. Сутність фінансів підприємств. Фінанси підприємств як найважливіша ланка фінансової системи країни.
165. Вплив різних форм організації бізнесу та галузевих особливостей та організацію фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
166. Система управління фінансами підприємств. Фінансові ресурси підприємств.
167. Економічна сутність та зміст фінансової кризи на підприємстві.
168. Поняття антикризового управління та його мета.
169. Принципи антикризового управління.
170. Діагностика (прогнозування) банкрутства підприємств.
171. Кількісні та якісні методи прогнозування банкрутства суб'єктів господарювання.
172. Етапи фінансової стабілізації.
173. Внутрішні та зовнішні джерела фінансової стабілізації підприємств.
174. Економічна сутність санації.
175. Організація фінансової санації. Санація балансу.
176. Сутність та методи реструктуризації суб'єктів господарювання.
177. Форми та фінансовий механізм реорганізації підприємств.
178. Економіко-правові засади банкрутства підприємств.
179. Порядок оголошення підприємства банкрутом.
180. Поняття ліквідаційних процедур.
181. Сутність мирової угоди.
182. Вплив зовнішніх факторів на реорганізацію підприємства.
183. Злиття та поглинання.
184. Фінансова наука про міжнародні фінанси.
185. Призначення міжнародних фінансів.
186. Основні канали руху міжнародних фінансів.
187. Міжнародні фінанси як економічна категорія.
188. Місце і роль міжнародних фінансів у сучасній світогосподарській системі.
189. Глобалізація міжнародних фінансів.
190. Призначення та головна функція міжнародного фінансового ринку.
191. Структура фінансових ринків.
192. Світові ринки золота. Золоті аукціони.
193. Операції на девізних ринках.
194. Поточні валютні операції.
195. Валютні операції, пов'язані з рухом капіталу.
196. Види валютних операцій: "спот", "форвард", "своп".
197. Закони грошового обігу та основні тенденції його динаміки.
198. Девальвація. Ревальвація. Демонетизація. Реставрація. Деномінація.
199. Стійкість грошового обігу.
200. Інфляція. Дефляція.

201. Сучасні теорії грошового обігу та інфляція.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д. Державні фінанси: [навчальний посібник] / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик]; за заг. ред. Базилевича В.Д. – К.: Атїка, 2002. – 368 с.
2. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / [З.С. Варналій, Т.В. Бугай, С.В. Онищенко].– Полтава: ПолтНТУ, 2014.– 270 с.
3. Варналій З.С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.
4. Василик О.Д. Теорія фінансів: [підручник] / О.Д. Василик. – К.: НІОС, 2001. – 416 с.
5. Гридчина М.В. Фінанси. (Теоретичні основи) / М.В. Гридчина, Ю.Л. Субботович. – К., 2004. – 312 с.
6. Державне бюджетування в Україні: сутність та основні детермінанти / [З.С. Варналій, К.В. Коваленко, С.В. Онищенко, І.В. Савич]; за ред. З.С. Варналія. – К.: Знання України, 2016. – 395 с.
7. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки: пер. с нем. / Шарль Бланкарт; Под общ. рук. С.І. Терещенко, О.О. Терещенко. – К.: Либідь, 2000. – 654 с.
8. М. Бунге: сучасний дискурс / за ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2005. – 697 с. – (Славетні постаті).
9. Місцеві фінанси: [підруч.] / за ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2015. – 448 с.
10. Національні фінанси: [підручник] / [В.І. Грушко, О.С. Наконечна, О.Г. Чумаченко]; за ред. В.І. Грушка; ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК". – К.: ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК", 2017. – 656с.
11. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) / В.М. Опарін. – К.: КНЕУ, 2008. – 240 с.
12. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [І.О. Лютий, Л.М. Демиденко, М.В. Романюк та ін.]; за ред. І.О. Лютого. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 456 с.
13. Рожко О.Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку: [монографія] / О.Д. Рожко. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016.– 360 с.
14. Стоян В.І. Казначейська система: [підручник] / [В.І. Стоян, О.С. Даневич, М.Й. Мац]; за заг. ред. А.І. Крисоватого. – 3-тє вид., змін. і доповн.– К.: ЦУЛ, 2014. – 868 с.
15. Фінанси. Підручник / [І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.]; за ред. І.О. Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 728 с.
16. Фінанси: [підручник] / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. — 687 с.

17. Фінансово-економічна грамотність: Підручник: у 2 частинах / авт. кол.; за редакцією д-ра екон. наук, проф. Жихор О.Б., д-ра екон. наук, проф. Димченко О.В. – К.: Кондор, 2017. – Частина 1.: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України. – 800 с.
18. Банківська справа: [підручник] / І.О. Лютий, А.С. Криклій, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова, Н.І. Версаль. – К.: Видавництво «Київський університет», 2009. – 384 с.
19. Боринець С.Я. Теорія та практика світових фінансів / С.Я. Боринець. – К.: ВПЦ «Київський університет». – 2016. – 350 с.
20. Версаль Н.І. Теорія кредиту: [навчальний посібник] / Н.І. Версаль, Т.В. Дорошенко Т.В. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 483 с.
21. Гальчинський А. Теорія грошей: [навч. посібник] / А.Гальчинський. – К.: Основи, 2001. – 411 с.
22. Гроші та кредит: [навч. посіб.] / [М. І. Крупка та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. - 406 с.
23. Гроші та кредит: [підручник] / [І.О. Лютий, О.В. Любка, О.Д. Рожко]. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 559 с.
24. Гроші та кредит: [підручник] / [М. І. Савлук, Мороз А.М., Лазепко І.М. та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Савлука; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – 6-те вид., переробл. і допов. – К.: КНЕУ, 2011. – 590 с.
25. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія і практика: [навч. посіб.] / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 578с.
26. Колотуха С.М. Гроші та кредит: [навч. посіб.] / С.М. Колотуха, С.А. Власюк. – К.: Знання, 2012. – 495 с.
27. Лагутін В.Д. Гроші та грошовий обіг: [навч. посіб.] / В.Д. Лагутін. – К.: Знання, 2002.– 199 с.
28. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг. [навч. посібник] / С.В. Науменкова С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.
29. Фінанси, гроші та кредит: [навч. посібник.] / [К.Д. Гурова, О.Л. Шелест, І.В. Колупаєва]. – Х.: Світ Книг, 2015. – 672 с.
30. Фінанси: [підручник] / [І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.]; за ред. докт. екон. наук І.О. Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 728 с.
31. Фінансово-економічна грамотність: підручник [у 2 частинах] – Ч. – 2: Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки / [Жихор О.Б., Лютий І.О., Варналій З.С. та ін.], за ред. докт. екон. наук О.Б. Жихор. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 440 с.

32. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» № 3480-IV від 23 лютого 2006 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
33. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів» від 30.10.1996 № 448/96-ВР зі змінами та доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ligazakon.ua.
34. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 № 5080 – VI зі змінами та доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ligazakon.ua.
35. Лук'янов В.С. Сучасні фінансові ринки: [монографія] / В. С. Лук'янов. – Київ: Знання, 2013. – 479 с.
36. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг: [навч. посібник] / С.В. Науменкова С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.
37. Фінанси: [підручник] / [І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.]; за ред. І.О. Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 728 с.
38. Фондовий ринок: [підручник] / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. Книга 1. – К.: Знання, 2015. – 621 с.
39. Фондовий ринок: [підручник] / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. Книга 2. – К.: Знання, 2016. – 686 с.
40. Фондовий ринок: [практикум] / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2017. – 718 с.
41. Цінні папери: [підручник] / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. — К.: Знання, 2011. – 1094 с.
42. Цінні папери: практикум: [навч. посіб.] / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2013. – 791 с.
43. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: [підручник] / В.М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2015. – 535 с.
44. Бедринець М.Д. Фінанси підприємств: [навч. посіб.] / М.Д. Бедринець, Л.П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
45. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: [підручник] / С.Я. Боринець. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 494 с.
46. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент / Ю. Бригхем, М. Эрхард. – 10-е изд. – СПб.: 2009. – 960 с.
47. Варналій З.С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.
48. Воловець Я.В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навч. посібник] / Я.В. Воловець. – К.: Алерта. – 2009. – 200 с.

49. Податкова система: [навч. посіб.] / [І.О. Лютий, Л.М. Демиденко, М.В. Романюк та ін.] / за ред. І. О. Лютого. – К.: Центр учбової літератури, 2009. — 456 с.
50. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: [підручник] / Р.А. Слав'юк. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 460 с.
51. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навч. посібник] / О.О.Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.
52. Управління фінансами суб'єктів господарювання : практикум: [навч. посіб.] / [А.П. Вожжов, С.В. Сорокіна, І. В. Колесова та ін.]; за ред. А.П. Вожжова. – К.: Знання, 2014. – 324 с.
53. Фінанси підприємств: [підручник] / авт. кол.; за ред. проф. А.М. Поддєрьогіна; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К.: КНЕУ, 2013. - 519 с.
54. Фінанси: [підручник] / [І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.]; за ред. І.О. Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 728 с.
55. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: [підручник] / В.М. Шелудько. – К.: Знання, 2006. – 439с.
56. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: [підручник] / С.Я. Боринець. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009. – 582 с.
57. Боринець С.Я. Теорія та практика світових фінансів / С.Я. Боринець. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. – 350 с.
58. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: [підручник] / С.Я. Боринець. – К.: Знання, – 2006. – 494 с.
59. Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: [навч. посібник] / А.В. Бурковська, Т.І. Лункіна. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 208 с.
60. Міжнародні фінанси. Кредитно-модульний курс: [навч. посібник] / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, М. І. Барановська. – 4-е вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2011. – 288 с.
61. Міжнародні фінанси: [навч. посібник] / За ред. М.І. Макаренка та І.І. Дьяконової. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 548 с.
62. Науменкова С.В. Валютне регулювання / С.В. Науменкова, К.Ф. Черкашина. – К.: ЦП «Компринт», 2013. – 155 с.
63. Пейро М. Международные экономические, валютные и финансовые отношения: пер. с франц./ Общ. ред. Н.С. Бабинцевой. – М.: Прогресс, Универс, 1994. – 496 с.
64. Співробітництво з Міжнародними фінансовими організаціями [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – Режим доступу:
http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=43251
65. Фінанси: [підручник] / [І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін.]; за ред. І.О. Лютого. – К.: Вид-во Ліра-К, 2017. – 728 с.

66. Фондовий ринок: [підручник] / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. Книга 1. – К.: Знання, 2015. – 621 с.
67. Фондовий ринок: [підручник] / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. Книга 2. – К.: Знання, 2016. – 686 с.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

ПРОГРАМА

**додаткового фахового вступного випробування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітній ступінь – магістр**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Фінанси як економічна категорія.
2. Призначення та функції фінансів.
3. Роль фінансів на макро- та мікрорівні.
4. Економічний зміст і структура фінансової системи.
5. Правова та організаційна основа фінансової системи.
6. Органи управління фінансами та їх функції.
7. Види фінансових систем.
8. Форми і методи створення, розподілу і використання фінансових ресурсів.
9. Економічна природа і сутність державних фінансів.
10. Складові державних фінансів.
11. Державний бюджет України як основний інструмент державного регулювання економічного й соціального розвитку.
12. Місцеві бюджети у фінансовому забезпеченні розвитку регіонів.
13. Страхові та резервні фонди держави. Державний кредит та збалансованість бюджету.
14. Структура та принципи побудови бюджетної системи.
15. Склад і структура бюджетної системи.
16. Бюджетний процес та бюджетна класифікація.
17. Дефіцит бюджету.
18. Економічна сутність, ознаки та функції податків.
19. Види та класифікація податків.
20. Основні елементи оподаткування.
21. Сутність та призначення податкової системи держави.
22. Податкова система України та принципи її побудови.
23. Механізм нарахування та сплати податку на додану вартість, акцизного податку, податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб, екологічного податку, місцевих податків і зборів.
24. Фінанси підприємств як самостійна й особлива сфера функціонування фінансів.

25. Специфіка організації та принципи реалізації фінансів підприємницьких структур.
26. Сутність і зміст фінансів підприємницьких структур.
27. Доходи та витрати підприємства.
28. Фінансовий результат.
29. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування.
30. Структура та функції фінансового ринку.
31. Класифікація фінансових ринків.
32. Характеристика фінансових інструментів та механізм їх оцінки.
33. Поняття цінних паперів.
34. Види цінних паперів.
35. Види облігацій.
36. Корпоративні та державні облігації.
37. Визначення та види акцій.
38. Сутність та значення фондового ринку, його структура та основні функції.
39. Основи функціонування біржового фондового ринку.
40. Позабіржовий фондовий ринок, його призначення та основи організації. Інфраструктура фондового ринку.
41. Професійна діяльність на ринку цінних паперів.
42. Основні напрямки державного регулювання фондового ринку.
43. Сутність фінансових посередників та їх функції.
44. Класифікація фінансових посередників.
45. Історія та еволюція грошей.
46. Номінальна та реальна вартість грошової одиниці.
47. Повноцінні та неповноцінні гроші.
48. Виникнення паперових грошей.
49. Причини витіснення з грошового обігу повноцінних грошей паперовими.
50. Сутність і функції грошей.
51. Вартість грошей.
52. Купівельна спроможність грошей та рівень цін.
53. Гроші як засіб обігу.
54. Гроші як засіб накопичення.
55. Гроші як засіб платежу та виникнення кредитних грошей.
56. Закони грошового обігу.
57. Економічна природа кредиту.
58. Сутність та структура кредиту.
59. Принципи кредитування.
60. Основні ознаки кредитних відносин.
61. Основні функції кредиту та роль кредиту у ринковій економіці.
62. Економічні межі кредиту.
63. Позичковий процент.
64. Кредит у ринковій економіці.
65. Форми та види кредиту.

66. Характеристика основних видів кредиту.
67. Міжгосподарський кредит,
68. комерційний кредит, банківський кредит, державний кредит та інші.
69. Сутність та особливості лізингу як форми кредиту.
70. Фірмові кредити.
71. Франчайзинг у системі фірмового кредитування.
72. Облігаційні кредити.
73. Сутність та класифікація банківських кредитів.
74. Кредити небанківських фінансових посередників.
75. Факторинг як специфічна форма обслуговування дебіторської заборгованості.
76. Сутність та механізм функціонування грошово-кредитної системи.
77. Призначення та структура грошово-кредитної системи.
78. Види грошових систем та їх еволюція.
79. Елементи грошової системи.
80. Структура кредитних систем у зарубіжних країнах.
81. Сучасні тенденції розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн.
82. Економічна сутність страхування.
83. Категорія страхового захисту.
84. Комерційне і соціальне страхування.
85. Поняття страхового фонду.
86. Організаційні форми страхового фонду: централізований страховий фонд; фонди самострахування; фонди страховиків.
87. Соціально-економічна природа страхового фонду і принципи його формування.
88. Поняття ризику в страхуванні.
89. Ризик як ймовірнісний розподіл результатів діяльності; ризик як ймовірність відхилення фактичних результатів від запланованих; ризик як розподіл ймовірності збитків.
90. Вимір ризиків: середнє очікуване значення, дисперсія, стандартне відхилення, коефіцієнт варіації.
91. Класифікація ризиків.
92. Чисті і спекулятивні ризики; фундаментальні і часткові ризики.
93. Класи ризиків.
94. Ознаки розмежування ризиків, що страхуються.
95. Технічна одиниця страхування.
96. Державний нагляд за страховою діяльністю, його необхідність і функції.
97. Права органів нагляду у відношенні страхових компаній.
98. Форми припинення монополістичної діяльності і несумлінної конкуренції на страховому ринку.
99. Державне регулювання страхової діяльності за кордоном.
100. Ліцензування страхової діяльності.

101. Етапи проходження страхової угоди: заява про страхування; андеррайтинг; укладання договору страхування; видача полісів; врегулювання вимог страховальника по відшкодуванню збитків.
102. Загальні і специфічні питання в заяві на страхування.
103. Кошти страхових організацій.
104. Статутний капітал страхових підприємств.
105. Власний і залучений капітал.
106. Фінансовий потенціал страховика.
107. Інвестиційна діяльність страхових компаній.
108. Основні показники господарської діяльності страхової компанії.
109. Доходи страхової компанії.
110. Витрати страхової компанії.
111. Фінансові результати діяльності страхової компанії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д. Страхування: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.
2. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси. Навчальний посібник / за заг. ред. Базилевича В.Д. – Київ: Атіка. – 2002. - 368 с.
3. Банківська справа: Підручник / І.О. Лютий, А.С. Криклій, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова, Н.І. Версаль. – К.: Видавництво «Київський університет». – 2009. - 384 с.
4. Боринець С. Я. Теорія та практика світових фінансів. – К.: ВПЦ «Київський університет». – 2016. - 350 с.
5. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання. – 2006. – 494 с. (Вища освіта XXI століття).
6. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 50-51. – ст.572 [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
7. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: монографія / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С В. Онищенко.– Полтава: ПолтНТУ. – 2014.– 270 с.
8. Валютне регулювання: підручник / С.В. Науменкова, К.Ф. Черкашина. – К.: ЦП «Компринт». – 2013. – 155 с.
9. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. – Київ : НІОС. – 2001. – 416 с.
10. Версаль Н.І., Дорошенко Т.В. Теорія кредиту / Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». – 2007. – 483 с.
11. Гроші та кредит: Підручник / Лютий І.О., Любкіна О.В., Рожко О.Д. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». – 2010. – 559 с.
12. Гроші та кредит: Підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.; за наук. ред. М. І. Савлука. — 6-те вид., перероб. і доп. — К. : КНЕУ. – 2011. – 589 с.

13. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк, Т.П. Моташко та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 508 с.
14. Місцеві фінанси: підруч./ за ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ. – 2015.– 448 с.
15. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія).– К. : КНЕУ. – 2008. – 240 с.
16. Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Лобова О.М. Страхування: робочий зошит / Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк, О.М. Лобова. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: ЦП Компринт, 2017. –120 с.
17. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. О. Лютий, Л. М. Демиденко, М. В. Романюк та ін. ; За ред. І. О. Лютого. — К.: Центр учбової літератури, 2009. – 456 с.